യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5
(ഉപശമ+പ്രകരണമ്)/സർഗം 29

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അഥ വർഷ-സഹസ്രേണ ദിവ്യേനാ/സുര-പുങ്ഗവഃ .
ദേവ-ദുന്ദുഭി-നിർ/ഘോഷൈർ/ബുബുധേ ഭഗവാൻ-ബലിഃ .. 1

ബലൗ/ പ്രബുദ്ധേ തദ്/ബാലംവ് വിരേജേ നഗരംൻ തദാ .
വൈരിഞ്ച ഇവ സൂ+ര്യൗഘ ഉദിതേ കമലാ-കരഃ .. 2

ബലിഃഫ് പ്രബുദ്ധ ഏവാസൗ/ യാവ+ന്നായാന്തി ദാനവാഃ .
താവത്-സംചിന്തയാ-മാസ സമാധി-സദനേ+ ക്ഷണമ് .. 3

അഹോ നു രമ്യാ പദവീ ശീതലാ പാരമാർ/ഥികീ .
അഹ-മസ്യാംങ് ക്ഷണം സ്ഥിത്വാ/ പരാം വിശ്രാന്തി-മാഗതഃ .. 4

തദേതാ-മേവ പദവീ-മവ-ലമ്ബ്യ കരോ+മ്യഹമ് .
ഭവതീ-ഹോപ/ഭു+ക്താഭിഃഖ് കിം മേ ബാഹ്യ-വിഭൂതിഭിഃ .. 5

ഐന്ദ്ര+വേഷ്വപി വി+ശ്വേഷു ന തഥാ-നന്ദ-വീചയഃ .
തോഷയന്തി യഥാ+ന്തർ/മേ/ സംസിദ്ധി-ഭവ-ഭൂതയഃ .. 6

ഇതി ഭൂയോ∫പി വി+ശ്രാൻ-ത്യൈ/ കുർവാണംങ് ഗലിതം മനഃ .
ബലിമാ-വാരയാ-മാസുർ/ദൈത്യാ+ശ്ചന്ദ്ര/മിവാമ്/ബുദാഃ .. 7

താനാലോക്യ പുനർ/ദ+ധ്യൗ/ തത്/പ്രണാമാ/കുലേ+ക്ഷണഃ .
തൈഃഖ് കുലാചല-സംകാശൈഃഫ് പരിവീത-വപുസ്/ത്വിദമ് .. 8

ചിതഃഹ+ ക്ഷീണ-വികല്പസ്യ കിമുപാദേയ-മസ്തി മേ .
മനസ്ത-ദഭി-പാതി+ത്വാ/+ദ്യാതി ത+ദ്രസ/താമ-ലമ് .. 9

മോക്ഷ-മിച്ഛാ+മ്യഹംങ് കസ്മാദ്/ബദ്ധഃഖ് കേനാസ്മി വൈ പുരാ .
അബദ്ധോ മോക്ഷ-മിച്ഛാമി കേയം ബാല-വിഡമ്/ബനാ .. 5.29.10

ന ബ+ന്ധോസ്തി ന മോ+ക്ഷോസ്തി/ മൗർഖ്യം/ മേ+ ക്ഷയ-മാഗതമ് .
കിം മേ+ ധ്യാന-വിലാസേന കിം വാ+ ധ്യാനേന മേ ഭവേത് ..11

ധ്യാനാ+ധ്യാന+ഭ്രമൗ/+ ത്യ+ക്ത്വാ/ പുംസ്ത്വംസ്വ/മവലോക-യത് .
യദായാതി തദാ-യാതു നമേ വൃദ്ധിർ/നവാ+ ക്ഷയഃ .. 12

ന+ധ്യാനംൻ നാപി വാ∫+ധ്യാനംൻ ന ഭോഗാൻ-നാപ്യ-ഭോഗി-താമ് .
അഭിവാഞ്ഛാമി തിഷ്ഠാമി സമ-മേവ ഗത+ജ്വരഃ .. 13

നമേ വാഞ്ഛാ പരേ ത+ത്ത്വേ നമേ വാഞ്ഛാ ജഗത്-സ്ഥിതൗ .
ന മേ+ ധ്യാന-ദശാകാര്യംൻ/ ന കാര്യം വിഭവേന മേ .. 14

നാഹം മൃതോ ന ജീവാമി/ നസന്നാ-സന്ന സ+ന്മയഃ .
നേദം മേ നൈവ ചാന്യൻ-മേ/ നമോ മഹ്യ-മഹം ബൃഹത് .. 15

ഇദ-മസ്തു ജഗ+ദ്രാജ്യംൻ തിഷ്ഠാ+മ്യത്ര തു സംസ്ഥിതഃ .
നേഹ വാസ്തു ജഗ+ദ്രാജ്യംൻ തിഷ്ഠാ+മ്യാത്മനി ശീതലഃ .. 16

കിം മേ+ ധ്യാന-ദൃശാ കാര്യംങ്ങ് കിം രാജ്യ-വിഭവ+ശ്രിയാ .
യദാ-യാതി തദാ-യാതു നാഹംങ്ങ് കിംചന മേ+ ക്വചിത് .. 17

നകിംഞ്ച്-ചിദപി കർ/തവ്യംയ് യദി നാമ മയാധുനാ .
തത്/കസ്മാന്ന കരോമീദംങ്ങ് കിംചിത്/പ്രകൃത-കർമ വൈ .. 18

ഇതി നിർണീയ പൂർണാത്മാ ബലിർ/ജ്ഞാന-വതാം വരഃ .
ദൈത്യാനാ-ലോകയാ-മാസ പദ്മാനീവ ദിവാകരഃ .. 19

ദൃഷ്ടി-പാത-വിഭാഗേന സർവേഷാംൻ ദനു-ജന്മനാമ് .
ശിരഃഫ്-പ്രണാമാഞ്ച്-ജ+ഗ്രാഹ പുഷ്പാ-മോദാ-നിവാ-നിലഃ .. 5.29.20

അഥ വൈരോ/ചനിസ്/തത്ര+ ധ്യേയ+ത്യാഗ-മയാ+ത്മനാ .
മനസാ സകലാ+ന്യേവ രാജ-കാര്യാണി സംവ്-വ്യധാത് .. 21

ദ്വിജാൻ-ദേവാൻ/ഗുരൂംശ്-ചൈവ/ പൂജയാമാസ പൂജയാ .
സംമാനയാ-മാസ സുഹൃദ്/ബ+ന്ധു-സാമന്ത/സ+ജ്ജനാൻ .. 22

അർഥേനാ/പൂരയാമാസ/ ഭൃ+ത്യാനർഥി-ഗണാംസ്/തഥാ .
ലലനാ ലാലയാ-മാസ വിചിത്ര-വിഭവാർ/പണൈഃ .. 23

ഇ+ത്യസൗ വവൃധേ തസ്മി/+ന്രാ+ജ്യേ സകല-ശാസനേ .
യജ്ഞം പ്രതി ബഭൂ-വാഥ/ മതിരസ്യ കദാചന .. 24

തർപിതാ-ശേഷ-ഭുവനംൻ ദേവർഷി-ഗണ-പൂജിതമ് .
സഹ ശുക്രാ-ദിഭിർ/മു+ഖ്യൈഃസ്/ സച-കാര മഹാ-മഖമ് .. 25

ബലിർ/ഭോഗ-ഭര+സ്യാർഥീ/ നേതി നിർണീയ മാധവഃ .
ബലേ-രീഹിത-സിദ്ധ്യർഥം/ സിദ്ധി-ദസ്ത+ന്മഖംയ് യയൗ .. 26

ഭോഗൈക-കൃപണാ-യേദംഞ്ച് ജഗജ്-ജങ്ഗല/ഖണ്ഡകമ് .
ദാതും ശോച്യായ ശക്രായ/ വയോ+ജ്യേഷ്/ഠായ കാര്യവിത് .. 27

ക്രമ-മാണോ ബലേ-നാത്ര വഞ്ച-യിത്വാ ബലിം ഹരിഃ .
ബബന്ധ പാതാല-തലേ ഭൂഗേഹ ഇഹ വാനരമ് .. 28

അ+ദ്യാസൗ സംസ്ഥിതോ രാമ പുനരി+ന്ദ്ര+ത്വ/ഹേതുനാ .
ജീവ+ന്മുക്ത-വപുഃസ്/ സ്വസ്ഥോ നിത്യ+ ധ്യാന-വിഷണ്ണധീഃ .. 29

പാതാല-കുഹരേ തിഷ്ഠഞ്-ജീവ+ന്മുക്ത/മതിർ/ബലിഃ .
ആപദം സംപദംൻ ദൃഷ്ട്യാ/ സമ-യൈവസ പശ്യതി .. 5.29.30

നാസ്ത-മേതി ന ചോദേതി തത്/പ്ര+ജ്ഞാ സുഖ-ദുഃഖയോഃ .
സമാ സ്ഥിര-കരാ ചിത്ര-ലേ+ഖ്യാ സൂര്യാ-വലി+ര്യഥാ .. 31

ആവിർ-ഭാവ-തിരോ-ഭാവ-സഹസ്ത്രാ/ണീഹ ജീവതാമ് .
തന്മന+ശ്ചിരമാ-ലോക്യ/ ഭീമേഷു വിരതിംങ്ങ് ഗതമ് .. 32

ദശ-കോടീശ്ച വർഷാണാ-മനു-ശാ+സ്യ ജഗ+ത്ത്രയമ് .
അന്തേ വിര+ക്തതാം പ്രാപ്ത/മുപശാന്തം ബലേർമനഃ .. 33

ഊഹാ+പോഹ/സഹ+സ്രാണി ഭാവാ-ഭാവ/ശതാനി ച .
ബലിനാ പരി-ദൃഷ്ടാനി+/ ക്വസമാ+ശ്വാസമേ+ത്യസൗ .. 34

ഭോഗാഭി-ലാഷം സംൻത്യജ്യ ബലിഃസ് സംപൂർണ-മാനസഃ .
ആത്മാരാമ+സ്ഥിതോ നിത്യം മധ്യേ പാതാല-കോടരേ .. 35

പുനരേ-തേന ബലിനാ ജഗ-ദി+ന്ദ്ര-തയാ/ഖിലമ് .
അനുശാസ്യ-മിദം രാമ ബഹൂൻ-വർഷ/ഗണാനിഹ .. 36

നത+സ്യേ+ന്ദ്ര/പദ+പ്രാപ്ത്യാ തുഷ്ടിഃസ് സമുപ-ജായതേ .
ന തസ്യ+സ്വ/പദ+ഭ്രംശാ/ദു+ദ്വേഗ ഉപജായതേ .. 37

സമഃസ് സർവേഷു ഭാവേഷു/ സർവ-ദൈവോ/ദിതാ-ശയഃ .
സംപ്രാപ്ത-മാഹരൻഥ്.സ്വസ്ഥ ആകാശ ഇവ തിഷ്ഠതി .. 38

ബലേർ-വിജ്ഞാന-സംപ്രാപ്തി/രേഷാ തേ കഥിതാ മയാ .
ഏതാംൻ ദൃഷ്ടി-മവഷ്/ട+ഭ്യ/+ ത്വമ+പ്യ/+ഭ്യുദിതോ ഭവ .. 39

ബലിവത്/പ്രവിവേ-കേന നിത്യോ∫ഹ-മിതി നിശ്ചയാത് .
പദമാ-സാദയാ+ദ്വൈതം പൗരുഷേ/ണൈവ രാഘവ .. 5.29.40

ദ്വേ/ ചാഷ്ടൗ/ ചൈവ വർഷാണാംങ്ങ് കോടീർ/ഭു+ക്ത്വാ ജഗ+ത്ത്രയമ് .
അന്തേ വൈര+സ്യമാ-പ+ന്നോ ബലി-ര+പ്യ/സരോ+ത്തമഃ .. 41

തസ്മാ-ദവ+ശ്യ/വൈരസ്യം ഭോഗഭാര-മരിംദമ .
സംൻത്യജ്യ സത്യ-മാനന്ദ-മവൈ/രസ്യം പദം വ്രജ .. 42

ഇമാ ദൃശ്യ-ദൃശോ രാമ നാനാ-കാര-വികാരദാഃ .
നേഹ കാന്ത-തയാ+ ജ്ഞേയാ ദൂരാ+ച്ഛൈല-ശിലാ ഇവ .. 43

ധാവമാന/മിഹാ-മുത്ര ലുഠിതംൽ ലോക-വൃത്തിഷു .
സംസ്ഥാപയ നിബ+ദ്ധ്യ്യ/തച്/ചേതോ ഹൃദയ-കോടരേ .. 44

ചിദാ-ദിത്യോ ഭവാനേവ സർവത്ര ജഗതി+ സ്ഥിതഃ .
കഃഫ് പര+സ്തേ ക ആത്മീയഃഫ് പരി+സ്ഖലസി കിം മുധാ .. 45

ത്വമ-നന്തോ മഹാ-ബാഹോ+ ത്വമാദ്യഃഫ് പുരുഷോത്തമഃ .
ത്വം പദാർഥ/ശതാ-കാരൈഃഫ് പരിസ്/ഫൂർജസി ചി+ദ്വപുഃ .. 46

ത്വയി സർവ-മിദം പ്രോതംഞ്ച് ജഗത്-സ്ഥാവര-ജംങ്/ഗമമ് .
ബോധേ നിത്യോ/ദിതേ ശുദ്ധേ സൂ+ത്രേ മണിഗണാ യഥാ .. 47

ന ജായസേ ന+ മ്രിയസേ ത്വമജഃഫ് പുരുഷോ വിരാട് .
ചി+ച്ഛുദ്ധാ ജന്മ-മരണ+ഭ്രാന്തയോ മാ ഭവന്തു തേ .. 48

സമസ്ത/ജന്മ-രോഗാണാം/ പ്രവി-ചാര്യ ബലാ-ബലമ് .
തൃഷ്ണാ-മു+ത്സൃജ്യ ഭോഗാനാം/ ഭോ+ക്കൈവ ഭവ കേവലമ് .. 49

ത്വയി+ സ്ഥിതേ ജഗന്നാഥേ ചിദാ-ദിത്യേ സദോദിതേ .
ഇദമാ-ഭാസതേ സർവം സംസാര+സ്വപ്ന-മണ്ഡനമ് .. 5.29.50

മാ വിഷാദംങ് കൃഥാ+ വ്യർഥം/ സുഖ-ദുഃഖൈ/ഷണാ ന തേ .
ശുദ്ധ-ചിത്തോ്സി സർവാത്മാ സർവ-വസ്ത്വവ-ഭാസകഃ .. 51

പൂർവ-മിഷ്ട-മനിഷ്ടംൻ ത്വ/മനിഷ്ടംഞ്ച് ചേഷ്ട-മിത്യപി .
പരിക+ല്പ്യ തദ+ഭ്യാസാത്-തത്ത-തോ്പി പരിത്യജ .. 52

ഇഷ്ടാ-നിഷ്ട-ദൃശോസ്/ത്യാഗേ/ സമതോ-ദേതി ശാശ്വതീ .
തയാ ഹൃദയ-വർതിന്യാ പുനർ/ജന്തുർന ജായതേ .. 53

യേഷു യേഷു+ പ്രദേശേഷു മനോ+ മജ്ജതി ബാലവത് .
തേഭ്യസ്/തേഭ്യഃസ് സമാഹൃത്യ തദ്ധി ത+ത്ത്വേ നിയോജ-യേത് .. 54

ഏവ-മ+ഭ്യാ/ഗതാ+ഭ്യാസം/ മനോ/മത്ത-മതംങ്/ഗജമ് .
നിബധ്യ സർവ-ഭാവേന പരം ശ്രേയോ്ധി-ഗമ്യതേ .. 55

മാ ശരീര-യഥാർ/ഥ+ജ്ഞൈർ/മിഥ്യാ-ദൃഷ്ടി-ഹതാ-ശയൈഃ .
ധൂർതൈഃസ് സംങ്-കല്പ-വിക്രീതൈർ/വിമൂഢൈഃസ് സമതാം വ്രജ .. 56

അകിംഞ്ച്-ചനാത്-സ്വനിർ/ണീതൗ/ ലമ്ബ-മാനാത്/പരോ+ക്ഷിഷു .
നമൗർ/ഖ്യാദ-ധികോ ലോകേ/ കശ്ചി-ദസ്തീഹ ദുഃഖദഃ .. 57

ത്വമേത/ദവി-വേകാബ്ഭ്ര/മുദിതം ഹൃദയാമ്ബരേ .
വിവേക-പവനേ-നാശു ദൂരംൻ നയ മഹാമതേ .. 58

ആത്മ-നൈവ+ പ്രയത്നേന യാവ-ദാത്മാവ-ലോകനേ .
ന കൃതോ്നു+ഗ്രഹസ്/താവൻ/ന വിചാരോ-ദയോ ഭവേത് .. 59

വേദ-വേദാന്ത-ശാസ്ത്രാർഥ/തർക-ദൃഷ്ടിഭി-ര+പ്യയമ് .
നാത്മാ പ്രകടതാ-മേതി/ യാവന്ന+ സ്വമ-വേക്ഷിതമ് .. 5.29.60

ത്വമാത്മ+ന്യാത്മനാ രാമ+ പ്രസാദേ സമ-വസ്ഥിതഃ .
പ്രാപ്തോ്സി വിതതം ബോധം മദ്വച+സ്യേവ ബുധ്യസേ .. 61

വികല്പാംശ-വിഹീനസ്യ+ ത്വയൈഷാ ചിദ്-വിവസ്വതഃ .
ഗൃഹീതാ വിതതാ+ വ്യാപ്തിർ/മദു+ക്ത്യാ പരമാത്മനഃ .. 62

വിലീന-സർവ-സംകല്പഃശ് ശാന്ത-സംദേഹ-വിഭ്രമഃ .
ക്ഷീണ-കൗതുക-നീഹാരോ ജാതോ്സി വിഗത+ജ്വരഃ .. 63

യദുപ-ഗച്ഛസി പാസി നിഹം-സി വാ
പിബസി വിസ്മയ-സേ ച വിവർധസേ .
തദപി തേന തദാസ്തു യദാ മുനേ
വിഗത-ബോധ-കലങ്ക-വിശ+ങ്കിതഃ .. 64

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ ഉപശമ+പ്രകരണേ
ബലേർ/വിജ്ഞാന+പ്രാപ്തിർ/നാമൈ-കോന+ത്രിംശഃസ് സർഗഃ .. 29 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
27.10.2023